

Er gøgeungen ond?

Niveau	Indskoling, mellemtrin
Fag	Natur og teknologi (kristendomskundskab)
Tid	45 min.
Rekvisitter	Vedlagte begrebsbarometer med billeder af 7 fugle (gøg, blåmejsse, ørn, undulat, due, høne, grib) udprintet (gerne lamineret). Et barometer pr. gruppe. Link til instruktion i Begrebsbarometer-aktivitet . Grej til at vise filmen: https://www.facebook.com/dr1/videos/312961249675598/
Kompetencer	Argumentation. Kategorisering af fugle/dyr. Refleksion over begrebet ond, fri vilje og natur. Begreber: Indre/ydre, husdyr, rovdyr, kæledyr, vilde dyr, natur, instinkt, fri vilje, ond, sød, (tilfældighed, Gud)
Kort instruks	Prioriter disse 7 fugle alt efter, hvilken der er "sødest". Tal med eleverne om, hvilke kriterier de har for deres definition af "sød". Kriterierne kan fx være: Lille, behov for omsorg, kan ikke klare sig selv, skal hjælpes, kan tæmmes, nyttig: hjælper mennesker (lægger æg, flyver med breve...), pæn... Er det det ydre eller indre, der tæller, når man taler om "sød"? Hvad er det modsatte af sød? Rovfugl, beskidt, grim, OND? I kan komme ind på typer af dyr: rovdyr, husdyr, kæledyr, vilde dyr... Se herefter den korte film om gøgeungen i rørsangerens rede, som skubber de andre unger ud: https://www.facebook.com/dr1/videos/312961249675598/ Ankerspørgsmål til filmen: Er gøgeungen ond? (børnene havde måske placeret gøgen ret højt oppe i sødmebarometeret?) I kan stemme med fødderne enten som " filosoffens frugtsalat ", hvis I sidder i rundkreds – eller som " filosofiske skillelinjer ". Endelig kan du bede eleverne rejse sig eller række hånden op, alt efter om de vil svare JA eller NEJ. Du beder børnene begrunde deres udsagn, og samtalen begynder. Forsøg så vidt muligt at lade børnene tale med hinanden og ikke med dig. Brug gerne en taledims.
Filosofiske spørgsmål	Filosofiske spørgsmål, der kan berøres: <ul style="list-style-type: none"> • Er det gøgeungens skyld? • Kan dyr være onde (som mennesker)? • Følger de ikke bare deres instinkt/natur? • Kan de lade være? Kan et menneske lade være med at handle ondt? Har gøgen en fri vilje? Har mennesket?

- **Er gøgen ond på samme måde som ørnen eller gribben? Gøgen er ikke et rovdyr, som spiser andre dyr, men er bare "doven"?**
- **Burde fotografen/Lars Mikkelsen (oplæseren) ikke have reddet rørsangerungerne?**

Med andre ord: Kan vi mennesker lade "naturen gå sin gang"? Hvad hvis det havde været en baby, der var endt i vandet? Hvad er forskellen på en baby og en fugleunge? Babyen har heller ikke særlig meget hjerne og bevidsthed?

Yderligere oplysninger om Gøgen, som du kan fortælle:

Oprindeligt lægger gøgen sine æg i andres reder af nød. Den lever nemlig selv kun af giftige sommerfuglelarver. Den voksne gøg kan selv afstøde giften vha. kråsen, mens dens unger ville dø af den. Gøgens æg ligner værtsfuglens og lægger kun sine æg i én anden type fugls rede, fx en rørsanger eller en rødhals'.

Hvis du også har **kristendomskundskab**, kan du tænke tværfagligt og stille spørgsmålet om intelligent design i naturen:

- **Hvordan kan gøgen finde på noget så smart som at lægge æg i andres haver?**
- **Skyldes det naturens tilfældige udvælgelse, eller er det Gud, der har skabt gøgen således?**
- **Og hvis det sidste er tilfældet: Er Gud så ond???**